

مجازات فحاشی پیامکی

طبق ماده ۴۱ قانون مجازات اسلامی: «اگر از طریق لوازم مخابراتی ایجاد مزاحمت شود، مرتکب به حبس از یک تا ۶ ماه محکوم خواهد شد. فحاشی از طریق پیامک، تلگرام و... جرم مزاحمت تلفنی است. اگر فحاشی ناموسی باشد؛ بنا بر این فرد در فحاشی پیامکی هر دو جرم را انجام داده است که تبعات زیادی دارد.»

مجازات توهین به مقامات رسمی

توهین به مقامات رسمی و قانونی جرم است؛ مانند توهین به شهردار، وکیل، قاضی، کارمندان دادگاه، پزشک، وزیر، نمایندگان مجلس، کارمندان مختلف مانند بانک، شهرداری، آتش نشانی و... که مشغول انجام وظیفه هستند و توهین کننده به «۳ تا ۶ ماه حبس یا ۵۰ هزار یا یک میلیون ریال جزای نقدی محکوم خواهد شد.»

باشگاه و کلا

آگاهی از مسائل حقوقی به پیشگیری از وقوع بسیاری از جرائم و حوادث ناخوشایند کمک می‌کند. در این صفحه با کمک گروهی از بهترین و کلا و حقوقدانان دادگستری به سؤالات روز حقوقی شما پاسخ می‌دهیم.

نکته مهم ثبت معاملات رسمی

سمیرا اقدسی
وکیل دادگستری

در شماره گذشته به علل تصویب قانون الزام به ثبت رسمی معاملات غیر منقول پرداخته شد. در این یادداشت نکات مهم قانون که مربوط به اشخاص حقیقی است بیان شده تا شهروندان از موارد مهم آن مطلع شوند.

۱ یک سال پس از راه اندازی رسمی سامانه ساماندهی اسناد غیر رسمی، هر گونه عمل حقوقی که منجر به انتقال مالکیت یا حق انتفاع اموال غیر منقول شود، باید در سامانه ثبت الکترونیک اسناد به ثبت برسد؛ در غیر این صورت، دعوی مربوط به اینگونه معاملات غیر قابل استماع است و فاقد اعتبار خواهد بود.

۲ دعوی تنفیذ فسخ معاملات ثبت شده اموال غیر منقول در صورتی پذیرفته می‌شود که ظرف ۱۵ روز پس از اعمال حق فسخ، اظهارنامه رسمی ارسال و ظرف ۱۵ روز بعد، دعوی تنفیذ فسخ اقامه شود.

۳ اسناد ثبت نشده معاملات اموال غیر منقول در دستگاه‌های اجرایی پذیرفته نخواهد شد و فقط شخصی مالک شناخته می‌شود که ملک به نام او در سازمان ثبت اسناد و املاک کشور به ثبت رسیده باشد.

۴ دلالت معاملات املاک مکلفند پس از مذاکره مقدماتی، پیش نویس قرارداد را در سامانه ثبت الکترونیک اسناد درج و آن را در دفاتر اسناد رسمی منعکس کنند. این امر مانع مراجعه مستقیم مردم به دفاتر اسناد رسمی نیست.

۵ تعرفه دلالت معاملات املاک باید بر اساس معیارهایی مانند درصد ارزش معاملات املاک، حجم پیش نویس قراردادها، ثبت شده در هر منطقه و تعیین سقف تعرفه دریافتی تعیین شود.

۶ دفاتر اسناد رسمی مکلفند هنگام ثبت هر گونه نقل و انتقال املاک، مالیات نقل و انتقال را به مأخذ ارزش معاملاتی محاسبه و دریافت کنند. همچنین مالیات نقل و انتقال حق واگذاری محل (مانند حق کسب و پیشه) را به مأخذ وجوه دریافتی اعلامی مالک محاسبه و دریافت کنند.

۷ سازمان تامین اجتماعی باید با اتصال به سامانه ثبت الکترونیک اسناد، میزان بدهی فرد واگذار کننده ملک را اعلام کند تا توسط دفاتر اسناد رسمی وصول شود؛ در غیر این صورت، سردفتر مکلف به تنظیم سند رسمی انتقال ملک است و در این صورت، منتقل الیه و سردفتر مسئولیتی در قبال بدهی ندارد.

۸ دستگاه‌های اجرایی که نقل و انتقال ملک منوط به اعلام نظر آنها شده، باید با اتصال به سامانه ثبت الکترونیک اسناد، پاسخ اعلام را به صورت آنی اعلام کنند. در صورت عدم اعلام پاسخ، سردفتر مجاز به تنظیم سند رسمی انتقال ملک است و مسئولیت هر گونه جبران خسارت بر عهده دستگاه اجرایی است.

۹ مراجع قضایی، کمیسیون‌ها و شوراهای ذی صلاح که برای رسیدگی به امور املاک تعیین شده‌اند، مکلفند تصمیمات و آرای قطعی مربوط به ایجاد یا سلب حقوق عینی را از طریق سامانه به صورت آنی به سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اعلام کنند. تخلف از این حکم منجر به محکومیت خواهد شد.

۱۰ هر گونه بی توجهی قضات یا مأموران دولتی به مفاد اسناد رسمی، منجر به محکومیت آنها به یکی از مجازات‌های تعزیری درجه ۶ خواهد شد. همچنین در صورت وارد شدن خسارت به دارنده سند رسمی، متخلف مسئول جبران خسارت است.

در اختلاس «برداشت و تصاحب» و در تصرف غیر قانونی «استعمال، استفاده یا به مصرف رساندن غیر مجاز» است. اختلاس فقط شامل اموال منقول می‌شود، ولی هر دو دسته اموال منقول و غیر منقول، موضوع تصرف غیر قانونی قرار می‌گیرند. وجوه نقد اصولاً موضوع تصرف غیر قانونی قرار نمی‌گیرند؛ زیرا به صرف برداشت این وجوه، جرم اختلاس به صورت تام واقع خواهد شد. در مورد سایر اموال باید با توجه به نحوه مداخله و سایر شرایط و اوضاع و احوال که ارتکاب عمل را فرار گرفته به تحلیل موضوع پرداخت. در صورتی که احراز واقع میسر نشد، با توجه به اینکه اختلاس در بعد رکن مادی و روانی به شرایط و اجزایی بیش از تصرف غیر قانونی نیاز دارد و با تمسک به قاعده تفسیر به نفع متهم، مداخله انجام پذیرفته را باید تصرف غیر قانونی به حساب آورد نه اختلاس.

رشوه از اصطلاحات علم حقوق است و به معنای مال یا وجهی است که از طرف کارکنان و مأموران دولتی به سبب انجام وظیفه گرفته می‌شود. با توجه به معنای اصطلاحی رشوه، مفاهیم رشا و ارتشا به ترتیب عبارتند از: رشوه دادن و رشوه گرفتن. از نظر حقوقی، جرم رشوه از جرائم عمومی غیر قابل گذشت است. همچنین رشوه باید برای انجام یا ترک فعل در خصوص کاری باشد که مربوط به سازمان دولتی، قضایی و نهادهاست.

سوء استفاده از امتیازات و اختیارات دولتی

محمدرضا زنگنه
وکیل دادگستری

و چنانچه افرادی غیر از کارمندان دولت چنین جرمی را مرتکب شوند، عنوان اتهامی این افراد اختلاس نام نمی‌گیرد و چنانچه افراد عادی مرتکب چنین امری شوند، تحت عناوین دیگر مجرمانه با آنها برخورد صورت می‌گیرد. جرم اختلاس از جمله جرائمی است که روح جامعه را به شدت تحت تأثیر قرار می‌دهد.

اختلاس و تصرف غیر قانونی

جرم اختلاس و تصرف غیر قانونی از جمله جرائم علیه آسایش عمومی هستند که در ابعاد و جنبه‌های چندی با یکدیگر اشتراک دارند و در پاره‌ای دیگر متفاوتند. آنچه بیش از همه این دو جرم را به یکدیگر شبیه می‌کند، وصف و خصوصیت مرتکب است که در هر دو مورد، مرتکب باید «مستخدم دولت یا شخص در حکم مستخدم دولت» باشد. مبنای اصلی تفاوت و جدایی این دو جرم نیز نوع و چگونگی «رفتار مجرمانه» است؛ به این ترتیب که مصادیق رفتار مجرمانه

کارکنان و شاغلان ادارات و نهادهای دولتی به واسطه موقعیت‌هایی که در اختیار دارند امکان سوء استفاده از موقعیت‌های داده شده مفروض است.

به همین مناسبت قانونگذار برای حفظ و صیانت اجتماع و حقوق شهروندان سوء استفاده از اختیارات را جرم انگاری کرده است.

سوء استفاده‌های مالی

برخی سوء استفاده‌های مالی شامل اختلاس، ارتشا، تصرف غیر قانونی در اموال و وجوه دولتی و... است. اختلاس به برداشت غیر قانونی اموال دولتی یا وابسته به دولت یا نهادهای حاکمیتی که توسط کارمندان و کارکنان دولت یا وابسته به دولت انجام می‌گیرد، گفته می‌شود. اختلاس گونه‌ای از خیانت در امانت محسوب می‌شود که بیشتر به صورت برنامه‌ریزی شده، منظم و پنهان و بدون رضایت و آگاهی دیگران انجام می‌پذیرد. مرتکبان جرم اختلاس حتماً باید از کارمندان دولت باشند.

هدیه یا رشوه؟

زینب ریاضت
وکیل دادگستری
و عضو هیأت علمی دانشگاه

ارتشا از مصادیق مهم مفساد اخلاقی و بلاای بزرگ اجتماعی است که در اسلام نیز گناهی بزرگ محسوب می‌شود. ریشه این جرم سودجویی، ظلم و بی عدالتی است و گسترش آن ضمن تضییع حقوق دیگران و بی اعتمادی مردم به عدالت اجتماعی تأثیر عمیقی بر جامعه می‌گذارد. دریافت رشوه اصول اساسی شفافیت و پاسخگویی را تضعیف و فرهنگ فساد را تقویت می‌کند. رشوه‌خواری در حقیقت رفتار تقلب آمیز یک مقام اداری با هدف بهره شخصی غیر قانونی است که حتی شامل دادن یا گرفتن هدایا، زیرمیزی و... نیز می‌شود.

مجازات رشوه

رتشا در معنای دادن و گرفتن رشوه طبق بند الف تبصره ماده ۲۶ و بند ب ماده ۲۹ قانون مجازات اسلامی مصداق جرم اقتصادی هستند و در ماده ۳ قانون تشدید مجازات مرتکبان ارتشاء، اختلاس و کلاهبرداری نیز عنصر قانونی جرم ارتشا ذکر شده‌اند. طبق ماده اخیر مرتکبان ارتشا مستخدمان و مأموران دولتی اعم از قضات، کارمندان شهرداری و سایر کارمندان شرکت‌های دولتی یا وابسته به دولت یا مأموران به خدمات عمومی مانند کارمندان بانک‌ها هستند و این جرم از سوی مرتکبان خاص واقع می‌شود که برای انجام دادن یا ندادن کاری رشوه دریافت می‌کنند. طبق صراحت ماده مذکور، رشوه باید حتماً جنبه مالی داشته و وجه یا مال یا سند مالی باشد؛ لذا مواردی مانند وعده ازدواج یا پست و مرتبه بالاتر یا مواردی از این قبیل رشوه محسوب نمی‌شود. همچنین مرتشی لازم است مستقیم یا غیر مستقیم رشوه مالی را قبول کند و هیچ فرقی هم ندارد که کار مورد درخواست پرداخت کننده رشوه مربوط به وظایف او باشد یا نباشد یا آن را انجام بدهد یا ندهد. در هر صورت طبق ماده مذکور مرتشی متناسب با ارزش مال و جایگاه مدیریتی خود امکان مجازات دارد، اما آنچه مهم است اینکه به هر حال جرم رشوه گیرنده قطعاً نیازمند قبول رشوه است و تا دریافت و پرداخت با هم همراه نشود، نمی‌توان نظر بر وقوع جرم ارتشا داد. اگر بدون اینکه قبول محقق شده باشد راشی با حيله یا برنامه‌ریزی قبلی به عنوان مثال حتی به بهانه ایام عید سالنامه‌ای به دست مدیری برساند که داخل آن بر فرض مثال کارت هدیه‌ای قرار دارد و مدیر بعد از دریافت سالنامه متوجه وجود کارت هدیه شود و آن را مسترد کند اینجاست که چه ادعای عیدی مانعی برای پیگیری جرم نیست، اما بدین جهت که قبول از سوی مدیر محقق نشده و مسترد شده و توافقی در کار نیست، نمی‌توان مدیر را مرتشی دانست. همچنین ارزش رشوه اهمیتی نداشته و یک کارت هدیه با مبلغ بسیار پایین نیز می‌تواند مصداق رشوه تلقی شود که لازم است کارمندان و مدیران محترم سازمان‌ها و ادارات به آن توجه داشته باشند و هیچ هدیه‌ای از ارباب رجوع قبول نکنند.

